



Sveriges förenade studentkårer

Handläggare: Martin Persson

Datum: 2009 Dnr: O47-1/0910

Verksamhetsberättelse för SFS doktorandkommitté 2008/2009

Doktorandkommittén har under verksamhetsåret bestått dels av de nio ledamöter som utsågs av SFS fullmäktige på dess möte i Göteborg i maj 2008, dels av lärosätesrepresentanter som utsetts kontinuerligt under verksamhetsåret. De nio ursprungligt valda ledamöterna har varit:

Martin Persson
Alexander Engström
Martin Wahlén
Odd Runevall
Mélanie Thessén Hedreul
Moa Ekbom
Rebecca Fransson
Neda Kerimi
Peter Hammarsten (avsade sig uppdraget i juni 2008)

Enligt SFS stadga har doktoranderna vid varje lärosäte rätt att få en demokratiskt utsedd representant inadjungerad på doktorandkommitténs möten. Sådana lärosätesrepresentanter kan därmed utses vid olika tider under verksamhetsåret och i olika stor utsträckning delta på doktorandkommitténs möten. Under verksamhetsåret har nedanstående lärosätesrepresentanter deltagit på ett eller flera möten:

Marco Bianchi, Uppsala
Jörgen Sparf, Mittuniversitetet
Ing-Marie Ahl, Linköping
Anna Minara Ciardi, Lund
Carina Ortiz, SLU
Johan Piscator, Chalmers
Anna Aminoff, KI
Pejman Oghazi, Luleå

Den omedelbara ledningen av doktorandkommitténs verksamhet har utgjorts av ordförande, vice ordförande samt en särskild samordnare. På doktorandkommitténs konstituerande möte i juni 2008 valdes Alexander Engström till ordförande, Martin Persson valdes till vice ordförande och Martin Wahlén utsågs till doktorandkommitténs särskilda samordnare. Till följd av prioriteringar i arbetet bytte Alexander Engström och Martin Persson plats från och med maj 2009, så att Martin Persson fungerade som ordförande under verksamhetsårets två avslutande månader.

Doktorandkommittén har sammanträtt vid fem tillfällen (5 september, 16 november, 18 februari, 22 april samt 1 juni) under verksamhetsåret, samt därtill vid ett konstituerande möte i juni 2008. Alla möten har hållits i Stockholm, med undantag för aprilmötet som hölls i Göteborg.

Verksamhetsårets förutsättningar

Verksamhetsåret har i stor utsträckning präglats av konsolidering. Tidigare har doktorandkommittén varit ett beredningsorgan till styrelsen och haft ett mer begränsat verksamhetsområde men vid fullmäktigemötet i Göteborg fattades beslut om en omfattande omorganisering av doktorandkommittén och kommitténs verksamhet.

Omorganiseringen innebar i korthet följande. Doktorandkommitténs nio ledamöter ska utses av fullmäktige, som också fastställer doktorandkommitténs verksamhetsplan och beviljar kommitténs ledamöter ansvarsfrihet. Kommittén beslutar om sina egna verksamhetsformer och har det formella uppdraget att agera externt inom verksamhetsområdena forskning och forskarutbildning. Särskilt viktigt var också att kommitténs uppdrag ändrades till att företräda samtliga Sveriges doktorander, oavsett om doktorandens studentkår är med i SFS eller inte.

Omorganiseringen av doktorandkommittén var omfattande och under verksamhetsåret har många nya rutiner behövts förändras för att fungera optimalt tillsammans med SFS övriga verksamhet. I samband med omorganisationen fastställde SFS fullmäktige inte någon verksamhetsplan för doktorandkommittén, varför det för verksamhetsåret inte har funnits ett styrande dokument från fullmäktige som styrt kommitténs verksamhet. Förarbetet ändrades under verksamhetsåret så att SFS fullmäktige i maj 2009 antog kommitténs verksamhetsplan för verksamhetsåret 2009/2010. För verksamhetsåret 2008/2009 antog doktorandkommittén en egen verksamhetsplan som också förmedlades till SFS styrelse.

Omorganisationen har medfört att rutiner ifråga om styrning av doktorandkommittén, kommitténs kontakter med styrelsen och presidiet, samarbetet med kansliet, delegationerna för beslut och rutinerna för information har behövts ses över. En hel del av detta arbete bedrevs successivt under verksamhetsåret och i samband med fullmäktigemötet 2009 gjordes vissa ändringar i SFS stadga för att denna bättre skulle harmoniera med kommitténs nuvarande funktion och ställning inom SFS. Under arbetet med att förbättra rutiner har kommittén haft en god kontakt med SFS revisorer.

Samarbetet med Sveriges doktorandförening

Doktorandkommittén har under verksamhetsåret, i likhet med tidigare verksamhetsår, haft ett mycket nära samarbete med Sveriges doktorandförening, SDF (doktorandsektion inom SULF). Verksamhetsplanen har under året varit gemensam för doktorandkommittén och SDF och den stora majoriteten av de debattartiklar eller utspel i media som doktorandkommittén genomfört har gjorts tillsammans med SDF. Vid samtliga fem mötestillfällen under verksamhetsåret har ett gemensamt möte hållits mellan SFS doktorandkommitté och SDF. Mellan mötena har samarbetet koncentrerats genom kontinuerlig kontakt mellan presidierna för respektive sammanslutning. Samarbetet har under året varit mycket givande och resultatet måste betecknas som gott.

Tidigare fanns förutom SFS doktorandkommitté och Sveriges doktorandförening även en tredje organisation som organiserade doktorander: Sveriges Doktorander (S-DOK). Till följd av doktorandkommitténs stärkta ställning inom SFS och möjligheten att ha lärosätes- representanter inadjungerade på doktorandkommitténs möten valdes inga nya representanter för S-DOK under verksamhetsåret. Det nationella doktorandarbetet kunde därmed koncentreras till SFS doktorandkommitté och Sveriges Doktorandförening.

Verksamhetsplanen

Doktorandkommitténs verksamhetsplan har under verksamhetsåret varit gemensam med Sveriges doktorandförening (SDF). Planen upptog tre huvudsakliga fokusfrågor – stärkt doktorandinflytande, rättssäker antagning samt anställning för alla doktorander. Därtill fanns ett antal bevakningsfrågor, varav särskilt bevakningen av forskningspropositionen var av stor betydelse. Arbetet med verksamhetsplanen har skett genom att arbetsgrupper för respektive fokusfråga har bildats. Varje arbetsgrupp har letts av en presidial från antingen doktorandkommittén eller Sveriges doktorandförening. Arbetsgrupperna har arbetat var för sig med fokusfrågorna och presidierna har kontinuerligt under året sammanträtt, huvudsakligen via telefonmöten. Under fokusfrågan om stärkt doktorandinflytande har särskilt ett informationsarbete bedrivits för att stärka kopplingen mellan det nationella och det lokala doktorandarbetet. Fokusfrågan inriktade sig särskilt på kårobligatoriets avskaffande och till följd av att det först sent under verksamhetsåret blev klart hur avvecklingen av kårobligatoriet skulle genomföras försvårades arbetet med fokusfrågan. I slutet av 2008 skickade doktorandkommittén ut en enkät till landets studentkårer med frågeställningen vilka konsekvenser ett avskaffat kårobligatorium skulle få för studentkåreerna ur ett doktorandperspektiv. Svar inkom från tio studentkårer och en sammanställning presenterades på ett av de gemensamma mötena, samt skickades ut till studentkåreerna. De inkomna svaren visade på mycket olika bedömningar av konsekvenserna, vilket till stor del också kan förklaras utifrån att den lokala doktorandverksamheten även idag har mycket skilda förutsättningar. Det tydligaste resultatet var att doktorandombudens roll var tydligt hotade vid en dålig finansiering. Enkätsvaren gav underlag för en senare debattartikel i Universitetsläraren angående vikten av att lärosätena framöver säkrar upp finansiering för dagens doktorandombud. Doktorandkommittén har också kontinuerligt under året haft kontakt med SFS presidium och styrelse för att följa utvecklingen ifråga om kårobligatoriets avskaffande. Fokusfrågan om rättssäker antagning hade sin tyngdpunkt under hösten 2008. Medialt blev det mycket bra uppmärksamhet på en debattartikel som doktorandkommittén utarbetade tillsammans med SDF och ordföranden för den lokala doktorandsektionen på Karolinska Institutet runt den provotid som KI använder för doktorander. Debattartikeln publicerades i Svenska Dagbladet 12 november. Fokusfrågan om anställning för alla doktorander har funnits med under en längre tid och uppmärksammas nu också alltmer lokalt. Under verksamhetsåret har doktorandkommittén främst arbetat med frågan medialt genom debattartiklar och genom att trycka på vikten av doktorandanställning. I samband med att regeringen offentliggjorde sin forskningsproposition drev doktorandkommittén och SDF hårt linjen att en del av satsningarna borde ha reserverats för att gå till doktorandanställningar. Strategin var lyckosam medialt och vi fick stort mediegenomslag. I samband med att propositionen utarbetade doktorandkommittén också en rapport med kommentarer till propositionen. Denna rapport distribuerades också ut till medlemskåreerna och till doktorandombud samt lokala doktorandsektioner. Tillsammans med fackförbundet ST skrev doktorandkommittén också en debattartikel om propositionen i Uppsala Nya Tidning. Vår huvudsakliga kritik mot propositionen var dels att den inte prioriterade en satsning på doktorandanställningar och dels att den angav en oroväckande trend i riktning mot en kraftigare politiskt styrning av svensk forskning. Sedan föregående verksamhetsår hade doktorandkommittén och SDF en representant utsedd till en arbetsgrupp inom Sveriges universitets- och högskoleförbund (SUHF), med uppdrag att kartlägga och föreslå förändringar av dagens hantering av stipendier som finansiering på forskarnivån. Arbetsgruppens förslag gick ut på att försöka förmå stipendiegivarna att ge stödet via lärosätena och att lärosätena då skulle kunna anställa doktoranderna. Tyvärr föll förslaget på SUHF:s förbundsårsamling.

Samarbetet med SFS styrelse

Doktorandkommittén har under året kontinuerligt rapporterat om sin verksamhet till SFS styrelse. Till första styrelsemötet 2009 gjordes även en halvårsavstämning med styrelsen. En viktig kontaktyta har rört SFS remissvar. Ett remissvar (från Högskoleverket, angående utländska doktorander) bereddes och beslutades av doktorandkommittén och vid ett flertal tillfällen under verksamhetsåret har doktorandkommittén lämnat synpunkter på remisser som styrelsen behandlat.

Rapporten ”Livet som handledare”

Tillsammans med TCO och fackförbundet ST inledde doktorandkommittén under 2008 ett mycket lyckat samarbete i form av den första större undersökningen om hur handledarna ser på svensk forskarutbildning. Rapporten visade på många väl kända omständigheter. Handledarna ansåg exempelvis att finansieringen av forskarutbildningen var ett stort problem och det fanns ett stort, om än inte fullständigt, stöd för att doktorandanställningar borde vara regel. Handledarna visade i sina svar också en stor frustration över sin egen arbetssituation med tidsbrist, ständigt sökande efter pengar och ett alldeles för stort ansvar över en rad frågor kopplade till forskarutbildningen. Undersökningen resulterade i en första rapport som presenterades för första gången våren 2008 och senare även under Almedalsveckan. Responsen var god, även om vi kände att det var viktigt att tydligare koppla resultaten tillbaka lokalt. Under hösten 2008 genomförde doktorandkommittén tillsammans med TCO och ST fem lokala seminarier, från Luleå i norr till Lund i söder, för att lokalt presentera rapportens resultat och diskutera den med representanter för de olika lärosätena. Responsen blev god, inte minst i den lokala pressen. Under 2009 har en uppföljande rapport arbetats fram med de frisvar som gavs i den ursprungliga undersökningen. Presentationen av frisvarsrapporten görs hösten 2009.

Medverkan i konferenser och arrangemang

- Doktorandkommittén var inbjudna att medverka i två av paneldebatterna i samband med TCO:s konferens om högre utbildning i april 2009.
- Doktorandkommitténs ordförande bjöds in och medverkade vid en av paneldebatterna på Högskoleverkets kvalitetskonferens i maj 2009.
- Doktorandkommitténs ordförande deltog under hösten i en öppen hearing med utbildningsutskottet.
- Doktorandkommittén medverkade under Almedalsveckan 2008, då även en del av överlämningen genomfördes.
- Doktorandkommittén deltog med ett eget pass under SFS utbildningsdagar, såväl hösten 2008 som våren 2009.
- Under året har doktorandkommittén haft goda kontakter med den europeiska sammanslutningen för doktorander, Eurodoc. Två representanter från kommittén deltog på en konferens i Rennes under hösten 2008. En representant från kommittén deltog också på Eurodocs årsmöte under våren 2009.